

مریم مقدسیان 1، حجت عابدی 2، مرتضی میرغلامی 3

1 دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، ایران
(Moghadasian_68@yahoo.com)

2 کارشناس ارشد معماری، دانشگاه علم و صنعت، تهران، ایران
(Hojjat.abedi@gmail.com)

3 استادیار، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، ایران
(M.mirgholami@tabrizau.ac.ir)

چکیده

چهارباغ و باغ سازی و توجه ویژه به مسیرهای پیاده در بافت مرکزی شهر و مسیرهای منتهی به حرم مطهر رضوی از گذشته تا کنون، یکی از نقاط عطف تحولات شهرسازی و معماری در مشهد به حساب می آید. در مقاله حاضر که با هدف بررسی پیشینه موضوع در شهر مشهد و تبیین تجارب قابل اتکای گذشته در طراحی مسیرهای پیاده پیش بینی شده در طرح بهسازی و نوسازی بافت پیرامون حرم مطهر رضوی تهیه شده است، ابتدا سرگذشت چهارباغ در مشهد در ادوار گوناگون مورد کنکاش قرار گرفته و در ادامه ویژگی ره باغها به عنوان مسیرهای پیاده در طرح مذکور بررسی شده و در نهایت مقایسه ای تطبیقی بین ره باغ و خیابان چهارباغ صفوی انجام پذیرفته است. این مطالعه از نوع پژوهش های توسعه ای – کاربردی است که در راستای حصول نتیجه، در آن از روش تحلیلی-توصیفی و استدلال منطقی بهره گیری شده است. یافته ها نشان می دهد که پیاده محوری، توجه به تفرج و قلمرو عمومی و نقش آن در ارتقای کیفیت محیط، تا چه اندازه در مشهد، قدمت داشته و شایسته است این موضوع در طراحی ره باغ ها مدنظر قرار گیرد.

واژه های کلیدی: عمارت چهارباغ تیموری، خیابان چهارباغ صفوی، محله چهارباغ، ره باغ، مسیرهای پیاده